

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 12. maaliskuuta 2022
(OR. fr)

6976/22

Toimielinten välinen asia:
2021/0433(CNS)

FISC 62
ECOFIN 200

ILMOITUS

Lähtettäjä: Pysyvien edustajien komitea (Coreper II)
Vastaanottaja: Neuvosto

Asia: Direktiivi monikansallisia konserneja koskevan maailmanlaajuisen vähimmäisverotustason vahvistamisesta unionissa
Yleisnäkemys

I JOHDANTO

1. Veropohjan rapautumista ja voitonsiirtoja koskevassa OECD:n ja G20-ryhmän osallistavassa kehyksessä ("osallistava kehys") päästiin 8. lokakuuta 2021 sopimukseen monikansallisten yritysten voittojen verotusta koskevien kansainvälisten sääntöjen uudistamisesta. Kaikki EU:n jäsenvaltiot ilmoittivat kannattavansa julkilausumaa kahden pilarin ratkaisusta talouden digitalisaatiosta johtuviin verotuksellisiin haasteisiin vastaamiseksi. Neuvosto oli jo 27. marraskuuta 2020 antamissaan päätelmissä ilmaissut tukevansa jatkuvasti osallistavan kehyksen työtä¹.

¹ Asiak. ST 13350/20.

2. Tosiasiallinen vähimmäisverotus (uudistuksen "toinen pilari") perustuu pääasiassa kahteen kansallisessa lainsäädännössä sovellettavaan sääntöön ("GloBE-säännöt"), jotka ovat tuloksi lukemista koskeva sääntö (IIR) ja aliverotettujen suoritusten sääntö (UTPR). Niiden tavoitteena on varmistaa, että monikansalliset konsernit, joiden liikevoitto on vähintään 750 miljoonaa euroa, maksavat liikevoitostaan tosialliselta vähimmäisveroasteeltaan 15 prosentin veroa. Osallistavassa kehyksessä lokakuussa annetun julistuksen mukaan toinen pilari olisi saatettava osaksi lainsäädäntöä vuonna 2022, jotta se voisi tulla voimaan vuonna 2023, ja UTPR-säännön odotetaan tulevan voimaan vuonna 2024.
3. Varmistaakseen, että GloBE-sääntöjen täytäntöönpano on yhdenmukaista ja yhteensopivaa EU:n lainsäädännön kanssa, Euroopan komissio esitti osallistavan kehyksen 14. joulukuuta hyväksymien vakiosääntöjen pohjalta 22. joulukuuta 2021 ehdotuksen neuvoston direktiiviksi monikansallisiin konserneihin sovellettavasta yleisestä vähimmäisverotasosta². Tämä direktiiviehdotus, jolla toinen pilari muunnetaan unionin lainsäädännöksi, sisältää säännöt, joiden mukaisesti jäsenvaltiot soveltavat lisäveroa kaikkien uudistuksen soveltamisalaan kuuluvien kansallisten tai monikansallisten konsernien osayksiköiden alhaisen verotuksen alaisiin tuloihin.
4. Samalla on jatkettu lainkäyttöalueiden välisten verotusoikeuksien jakamista koskevien sääntöjen ("ensimmäinen pilari") täytäntöönpanoon liittyvää työtä osallistavan kehyksen hyväksymän yksityiskohtaisen täytäntöönpanosuunnitelman mukaisesti, jotta voidaan laatia monenvälinen verosopimus, joka avataan allekirjoitettavaksi vuoden 2022 puolivälissä ja joka on tarkoitus panna täytäntöön vuodesta 2023 alkaen. G20-maiden valtiovarainministerit vahvistivat kokouksessaan 17. ja 18. helmikuuta 2022 olevansa sitoutuneita tähän aikatauluun.

² Asiak. ST 15294/21.

II TILANNEKATSAUS

5. Ecofin-neuvostossa käytiin 18. tammikuuta 2022 periaatekeskustelu direktiiviehdotuksesta³. Tarkoituksena oli antaa poliittista ohjausta ehdotuksen teknistä tarkastelua varten. Keskustelussa kävi ilmi, että kaikki jäsenvaltiot ovat yhtä mieltä tämän verotusta koskevan asiakokonaisuuden ensisijaisuudesta ja tarpeesta muuntaa OECD:n osallistavan kehyksen hyväksymät säännöt EU:n lainsäädännöksi mahdollisimman tarkasti ja mahdollisimman pian.
6. Puheenjohtajavaltio Ranska on tammikuun 2022 alusta laskien järjestänyt ministerien antaman ohjeistuksen mukaisesti kahdeksan verotustyöryhmän kokousta (välitön verotus, kaksi korkean tason kokousta), joissa direktiiviehdotusta tarkasteltiin teknisellä tasolla. Näissä kokouksissa
- i) selkeytettiin direktiivin sääntöjä ja niistä erityisesti sellaisia, joita tarvitaan varmistamaan, että "toinen pilari" on EU:n lainsäädännön mukainen;
 - ii) sovitettiin ehdotuksen sanamuotoja merkittävästi OECD:n mallisääntöjen sanamuotoihin ja tarvittaessa säilytettiin tiettyjä joustovaroja;
 - iii) tehtiin joihinkin artikloihin muutoksia tai lisäyksiä, joilla vastattiin jäsenvaltioiden yhteisiin pyyntöihin, esimerkiksi kotimaisen täydennysveron (*domestic top-up tax*) osalta;
 - iv) määritettiin keskeiset kysymykset, jotka on vielä ratkaistava poliittisella tasolla, jotta koko ehdotuksesta voitaisiin päästää yhteisymmärrykseen.
7. Pysyvien edustajien komitean kokouksessa 9. maaliskuuta suurin osa jäsenvaltioista oli jo valmis kannattamaan puheenjohtajavaltio Ranskan kompromissiehdotusta. Puheenjohtajavaltio toimitti 12. maaliskuuta uuden kompromissiehdotuksen (asiak. ST 6975/22), jossa esitetyt huomautukset on otettu huomioon.

³ Asiak. ST 5015/22.

8. Puheenjohtajavaltio katsoo, että tehdyt muutokset ovat osa tasapainoista kokonaisuutta, jonka valtuuskunnat voivat hyväksyä sillä edellytyksellä, että jäljempänä osassa III esitetyistä poliittisista kysymyksistä päästään kompromissiin.

III KESKEISET KYSYMYKSET

9. Verotustyöryhmän kokouksissa ja pysyvien edustajien komitean kokouksessa käydyissä keskusteluissa nousi esiin kolme keskeistä kysymystä, joita on käsiteltävä poliittisella tasolla.

a) Ensimmäisen ja toisen pilarin välinen yhteys

10. OECD:n ja G20-ryhmän 8. lokakuuta 2021 antama julistus perustuu kahteen erilliseen pilariin, joilla kullakin on omat täytäntöönpanojärjestelynsä niin ikään osallistavan kehyksen hyväksymän yksityiskohtaisen täytäntöönpanosuunnitelman mukaisesti. Kolmen jäsenvaltion pyyntö kytkeä pilarien voimaantulo toisiinsa asettamalla toisen pilarin voimaantulon ehdoksi ensimmäisen pilarin täytäntöönpanoa koskevan monenvälisen verosopimuksen voimaantulo aiheuttaa oikeudellisia ongelmia, jotka komissio ja neuvoston oikeudellinen yksikkö ovat vahvistaneet. Lisäksi suurin osa jäsenvaltioista ei voi hyväksyä tätä pyyntöä. EU:n on kuitenkin edelleen vahvistettava poliittinen tahtonsa saattaa molempia pilareita koskeva työ onnistuneesti päätökseen 8. lokakuuta 2021 tehdyssä sopimuksessa määrätyn aikataulun mukaisesti, kuten myös G20-ryhmä teki hiljattain.
11. Puheenjohtajavaltio ehdottaa, että kysymys ratkaistaisiin liittämällä direktiiviehdotusta koskevaan yhteisymmärrykseen neuvoston lausuma, jossa vahvistetaan kaikkien jäsenvaltioiden sitoutuminen osallistavassa kehyksessä meneillään olevaan ensimmäistä pilaria koskevaan prosessiin lokakuussa 2021 hyväksytyn täytäntöönpanoaikataulun mukaisesti ja kehoitetaan muita sopimusvaltioita noudattamaan tätä sitoumusta. Ehdotus lausumaksi on tämän ilmoituksen liitteessä.

b) Määräaika direktiivin saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä ja kansallisten sääntöjen voimaantulo (55 artikla)

12. Jäsenvaltiot ovat yhtä mieltä siitä, että niiden on noudatettava poliittista sitoumusta, jonka ne tekivät yhtymällä osallistavan kehyksen julistukseen, jonka mukaan säännöt saatetaan osaksi lainsäädäntöä vuonna 2022 ja pannaan tosiasiallisesti täytäntöön vuoden 2023 loppuun mennessä. Useat jäsenvaltiot katsovat kuitenkin, että täytäntöönpano 1. tammikuuta 2023 alkaen aiheuttaisi niille merkittäviä käytännön tai institutionaalisia vaikeuksia.
13. Puheenjohtajavaltio huomautti, että jäsenvaltiot ovat sitoutuneet saattamaan toisen pilarin säännöt osaksi lainsäädäntöä vuonna 2022, jotta ne voisivat tulla voimaan vuonna 2023. Jos direktiivi hyväksytään ja ensimmäinen sitoumus näin ollen täyttyy, puheenjohtajavaltio kehottaa sopimaan OECD:n sopimuksen mukaisesti viimeistään 31. joulukuuta 2023 sellaisen lainsäädännön voimaantulosta, jolla direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä.

c) Tuloksilukemissäännön pakollinen soveltaminen (5–7 artikla)

14. Direktiiviehdotuksessa säädetään 8. lokakuuta 2021 annetusta poliittisesta julistuksesta poiketen, että jäsenvaltioiden on sovellettava tuloksilukemissääntöä. Jotkin jäsenvaltiot haluaisivat kuitenkin, että tämän säännön soveltaminen olisi vapaaehtoista.
15. Suurin osa jäsenvaltioista katsoo, että tällaisen poikkeuksen pysyvä täytäntöönpano haittaisi toisen pilarin koordinoitua soveltamista sisämarkkinoilla ja mutkistaisi asioita yritysten kannalta.
16. Puheenjohtajavaltio ehdottaa, että sellaiset jäsenvaltiot voisivat vaihtoehtoisesti hyödyntää viimeisimpään kompromissiehdotukseen lisättyä (47 a artikla) siirtymäkauden poikkeusta, joihin on sijoittautunut enintään kymmenen perimmäistä emoyritystä ja että poikkeusta sovellettaisiin vain myöhemmin tarkennettavan rajoitetun ajan, esimerkiksi kolmesta viiteen vuotta.

IV SEURAAVAT VAIHEET

17. Tässä yhteydessä puheenjohtajavaltio ehdottaa asiakirjassa ST 6975/22 olevaa kompromissitekstiä pohjaksi asiasta käytäville keskusteluille ja pyytää ratkaisemaan tämän ilmoituksen osassa III kuvatut kysymykset kompromissihengessä.
18. Neuvostoa pyydetään näin ollen
 - keskustelemaan tämän ilmoituksen osassa III esitetyistä keskeisistä kysymyksistä
 - muodostamaan yleisnäkemyks tästä lainsäädäntöehdotuksesta asiakirjassa ST 6975/22 olevan kompromissiehdotuksen pohjalta, jotta direktiivi voitaisiin hyväksyä, kun Euroopan parlamentin lausunto on saatu ja lingvistijuristit ovat viimeistelleet tekstin
 - hyväksymään tämän ilmoituksen liitteessä oleva pöytäkirjaan merkittävä lausuma.

Liite: ehdotus neuvoston lausumaksi

Neuvosto

VAHVISTAA, että EU on sitoutunut lokakuussa 2021 hyväksytyyn, kahden pilarin ratkaisusta talouden digitalisaatiosta johtuviin verotuksellisiin haasteisiin vastaamiseksi annettuun julkilausumaan ja sen täytäntöönpanosuunnitelmaan, ja PYYTÄÄ kaikkia veropohjan rapautumista ja voitonsiirtoja (BEPS) koskevan OECD:n ja G20-ryhmän osallistavan kehyksen jäseniä pitämään kiinni sitoumuksestaan kahteen pilariin;

PANEE MERKILLE, että unionille on vuodesta 2017 aiheutunut verotuksellisia haasteita talouden digitalisaatiosta ja että sen jatkuva työskentely on osaltaan edistänyt maailmanlaajuisia yhteisymmärrystä kahden pilarin ratkaisusta;

VAHVISTAA jatkuvan tukensa veropohjan rapautumista ja voitonsiirtoja koskevassa OECD:n ja G20-ryhmän osallistavassa kehyksessä tehdylle työlle ja sitoutuu täysin saattamaan ensimmäisen pilarin osatekijöitä koskevan työskentelyn onnistuneesti päätökseen sovitussa määräajassa, myös monenvälisen verosopimuksen, joka on määrä avata allekirjoitettavaksi vuoden 2022 puolivälissä ja jonka on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2023 aikana, osalta;

KOROSTAA, että neuvosto tarkastelee tarvittaessa uudelleen ensimmäisen pilarin tilannetta veropohjan rapautumista ja voitonsiirtoja koskevassa OECD:n osallistavassa kehyksessä meneillään olevan työn yhteydessä tavoitteena löytää nopeasti ratkaisu talouden digitalisaation aiheuttamiin verotuksellisiin haasteisiin.